

Dr. Aneela Gill
(NUML, Islamabad)

out using Hycner's(1985)15-step process, especially formulated for keeping the essence of the participants' experiences of the phenomena intact. Major findings were: (1)the effect of the age of acquisition on the learning of new languages, L2 as well as L3, (2) Dependence on Urdu for using English, (3) Developmental aspect, (4) The need to exert a conscious control for stopping interference from the other two languages in order to speak one language consistently, and (5) proficiency as the most significant factor in lexical selection.

Keywords: Trilingual memory, P-U-E trilingual, lexical access, phenomenology, lived experience. Pakistan is richly blessed with languages. Bilingualism and multilingualism are every day experiences with the people of Pakistan as most of the Pakistanis in general and the literate population of Pakistan in particular is able to speak more than

Trilingual Memory and Lexical Access: A Phenomenological Perspective

one languages. Most of the literate population in this country has been observed to be trilingual as they speak a regional language (Punjabi, Pushto, Sindhi, etc.) as their first language (L1), they start speaking Urdu as their second language (L 2) when they start going to school, and later on when it comes to higher education and professional life, they gain a reasonable proficiency in English, which becomes their third language (L3). In this way, they become trilinguals, in the literal sense of the term, using three languages on a regular basis, in most of the cases. Keeping this situation in view, it can be said that the study of bilingualism and multilingualism holds great potential in a country like Pakistan. Taking a step forward, the present study sets out to explore the memory of the individuals who are trilinguals, that is, speak three languages. For this purpose, the

study will delimit itself to the trilinguals who speak Punjabi, Urdu and English, and will refer to them as P-U-E trilinguals.

It was during the middle of the last century that a bilingual memory became a subject of interest, that how individuals speaking two languages organized their memories for two languages and interacted with them as compared to monolinguals. It is worth mentioning here that a systematic study of bilingual memory began with Weinreich (1953), who was the first to propose a lexical-conceptual distinction in bilingual memory, that separate stores for verbal and nonverbal memory, and also put forward three discrete types of bilingual memory systems, namely: coordinate, compound and subordinate. Weinreich's formulation led to a whole long tradition of research in the field of bilingual

memory, which continues till today. Most of the subsequent researches focused on investigating the lexical-conceptual distinction in bilingual memory.

Another significant contribution in the field has been ascribed to Kolers (1963), who with the help of an experimental study on bilinguals, was able to establish that there were two weinreich's (1953) lexical-conceptual distinction a step further by indicating a possibility for two separate memory stores for the two languages of a bilingual. Later, Scarborough, Gerard, and Cortes (1984), through an experimental study using word recognition task, not only validated Kolers, findings, but went further in pointing out that the two lexical stores of a bilingual had two separate conceptual stores. In the same way, Kolers's findings stimulated a number so subsequent to researches of substantial significance to the field.

One such study was carried out by potter, So, Eckardt, and Feldman (1984), who attempted to determine the types of links between the two separate lexicons of a bilingual. They put forward two hypotheses: word association, where second language words were not directly associated with first language words but both the lexicons were associated with a common non-linguistic conceptual system. Using experimental tasks of word naming, single word translation, and picture naming, the researchers were able to show that there was no direct association between the two lexicons, but strongly supported a common conceptual representation for the two languages of a bilingual. The study, thus, stood in direct contrast to Scarborough et al.'s (1984) study, which had favored two separate conceptual stores for the two languages of a bilingual.

To be continued

Abstract:

The present study set out to examine two of the psycholinguistic phenomena, trilingual memory and lexical access, phenomenologically without disregarding the insight gained from psycholinguistic studies. Employing the phenomenological framework, lived experiences of Punjabi-Urdu-English (P-U-E) trilingual were explored in order to find out the processes these trilingual utilized for learning and using the three languages. Three of the phenomenological methods: semi-structured life world interviews, focus group discussions and essay writing, were used for eliciting the experiences of 33 P-U-E trilingual participants, chosen from three different age groups (18-23 years, and 50-60 years or above) to observe developmental changes in the over a long period of time. Data explication was carried

گوشہ ادب

ہندکو کیڈ — گیتھڑاں

مصنف — یونس فیاضی

تولے ہے ہاتھ صاف کر کے تو لے کر بستر پہ چمکتا ہے اور بیوی کی جانب متوجہ ہوتا ہے جو اسے ٹانگیں دیکھتے ہوئے کہتی ہے۔

جیلین: اے لوؤ۔۔۔ اچھے دختریاں
فانلان: شکر ہے یا نہ شکر دیتیاں نی جیلین! بیٹا
کریم: دختروں دایں آکر پھیرا۔

جیلین: فانلان نے یاد کر دیتیاں
نے۔۔۔ تے ہائی گل دے دے باز رو چارو
لیا ناں کسی نہ پڑیاں۔

کریم: ہائی گل دی چارو نہ میں لے
اساں برے سا ناں بھی آپڑی چارو دیکھ کے پھیر
لے کرنے چاہینے نا۔

جیلین: او۔۔۔۔۔ چھو دھی خرچے دی کوئی
گل آندی تے کسی ای طرح آئیندے او۔

کریم: (ٹانی ٹیک کر تے ہوئے) کراں
نہو نا۔۔۔ میں بھی دختروں دے دھ آک معمولی
کاک آں۔۔۔ کافر فریٹنگاں واں کے افسراں
۔۔۔ جہراں جہراں پیچے دے دن نگ دے
جانین۔۔۔ میرا دل بیٹھا دا جاندا تے۔
تاں تو مجھے چوہے کے سمانے پچھلے مینے دا کارا دیا
بھی اجلا گل نی دیتا۔

جیلین: اوکے ہو یا۔۔۔ اگلے سینے دھواں
کریڈے رہیں۔

کریم: برے کتو آں اتھ پیچے۔۔۔
منوں کی بند کج من۔

جیلین: کھنچ چرے پھلے پھلے۔

کریم: بدد میں کراں۔۔۔ سرگٹ
میں نی پٹا۔ ہو کوئی برا تھو میں نی کراں۔ جوئے
دی مادت منوں بھگی تے۔۔۔ (جاری ہے)

کرار

کریم بخش۔۔۔ کپکپک
ہائی گل۔۔۔ کریم بخش دی ماں
جیلین۔۔۔ کریم بخش دی بیوی
آپانی۔۔۔ کپکپک دا روتو
آپاگل۔۔۔ کریم بخش دی شادی
شہہ پھیر
نے داپیو۔۔۔ کریم بخش دا سالار
ڈاکٹر۔۔۔ ٹبرک
ڈاکٹر۔۔۔ ٹبرو
ڈاکٹر۔۔۔ ٹبر ترے

(1)
کریم بخش، جیلین، ہائی گل، آپانی
دن
کریم بخش کی کار (کنز)

نظم (مزاحیہ) ڈاکٹر محمد عادل

او میری او تے گی، اس نے منوں نکال کر تا
بڑی شخص حال بھری اے منوں دیکھاں کر تا

نکار ہی ہر جتہ جسم جہاں تے نی ماک تے نی
ڈوراس مال سارا تے منوں بے مال کر تا

ہر جتہ ہر کھرا کہ تاداں حال کے اویا
کما کے جہ نی رکھا نی کا لٹا کر تا

میرا دل چاہو تے نی میں لڑائی کر نہیں سک دا
تیرے ناں لکھتے تے جاوا منوں پال کر تا

کوئی سستی جی چاندی دی لکھی نی تے بڑ بھگی
بڑا بھگ دے سوتا جو تریا تیروں تے دا

حکم

ڈاکٹر خادم ابراہیم

سارے جہاں دا تو ماک تو ہی سحران این
نصیف، مشور، قادر بی خالق تے رمان این

رہم، کریم، فنی بی تو رزاق تے عظیم بی تو
غفار بی تو قادر بی تو جبار بی تو سلطان اے

تیری پک اپنی گے دے ناں ایویں اے گل کابیت
خالق تیرے عجم دی حقوق جن و انسان سارے

سورج، سمنڈر جنن ستارے سیرے تے پھاڑ
تیری دن لکھتی ابرہہ سیرے تیرا ہی ایوان اے

سز ماہوں سی نی زیادہ چارو تو کراں ماہوں
جرا نام اے ایسا داؤد ہر مہرمن دا درمان اے

ڈرد دے دن آجری تیرے دیا تے ابرہہ سارے لوک
نگ دے زمین تیرے تیرے ہی دیمان اے

ڈرد دے رز سے ہی تو واقف این ایسا وی تو ماک
بچھا بیٹھا تیرے دے کھتا بی پیمان اے

کھٹاں دے سیرا ہر سونے دا مہا عا آپڑے
کتا آپا تے مسلم تیرا ابرہہ میران اے

ہر زبان اے بول دی رہتی رنگ رنگی بولیاں
ہور تے کھ نی بیٹھا ابرہہ سیرا ہی عیان اے

سندیہ یاروں مکیا، کد ہو سی دیار
آ کے قصد نے کیا انتظار رک

دے دے یاروں پیار دے حقوق عظیم
کول آپڑے نی کچھ اختیار رک

غزل

سورہ بقرہ
آیت نمبر 138-139
منظوم ہندکو تری جمرہ قرآن پاک

محمد ضیاء الدین

رب دے رنگ اج رنگے چاڑ
اس دے رنگ سی بجز کھیرا
اوتی خالق رائق سب دا
بنڈی اج اس دے رنگے آں
دل ساڈے سی بار نی ہوندا
راتی دنے او ای دس دے
کرول پرچل تھی کرلو
پاویں چھڈا سٹاں کرلو
ساڈے دل اج اوتی رہندے
تواڑا بی تا خالق اوتی اے
بنڈی اس دی کردے نی
ای اس دا کھنڈا من دے
اوتی ساڈا سب کچھ بیوے
ای بندے خاص اس دے

غزل

سنگر حیات سنگر
چتر اکیاں دے دھ پائیں باقی اے
اجلا میری پریم کہاں باقی اے

میرے دل دے اڑے بھوئے کرے دھ
ہوڑ نی کب تصویر پائیں باقی اے

ہور تا سارے گلن پورے ہو گئے دن
تھے آتے بندی لائیں باقی اے

کب کب تہہ پئی منوں کھولیں پیڑی اے
زنگی دی او دکڑی تاویں باقی اے

دارو داری سارے بجز چھوڑ گئے
بجز میرا مزو دی پائیں باقی اے

ہولے ہولے سارے پتے ہو گین شو
جھ اج بس کب چڑیا راویں باقی اے

غزل

آیت نمبر 144

محمد لواز صابر

زہر میں آپڑی شہد نہاں مل چٹنا داں
نرت پھریاں دیواناں میں شٹا داں

حزوی دھ لوکو شرم کوئی بیٹھی
نئی دستے ری میں چا دتا داں

بچتی کوشش کراں آگے چاویں دی
آتا ای میں آپڑیاں سی چا پٹنا داں

فصل دے دھ گندیاں بولیاں دیکھاں تا
مخت کرناں کب کب توں میں پٹنا داں

میرے ڈھونڈ میں دین میرے بجز تے
ای مل تا صابر میں چا کھٹا داں

غزل

اے مجھ قیلے خاطر
تواڑی خواہش سمجھ نے آں
آسمان طرف بار بار کھکھواں
تواڑی ترپ تے دماہاں
مستور ہویاں قیلہ بولا
سمجھا لراں قیلہ دے
ریت کرد نماز پڑھو
نرخ آ پڑا بجز کبھی کر دو
بجھہ رکوع نماز پڑھو
کعبہ مرکز تواڑا ہویا

ایک ٹکڑے کے کوار فرما مقام کا قفسہ کرے میں بزر
گئی دو جا پار نہیں کے میرا سر ہانے کی طرف
ایک پرانی طرزی کر رہی اور میری بیوی ہے، میر پر چند
فائلیں پڑی ہیں دا میں جانب کی دیوار پر ایک
گروپ ٹوٹو اور اس سے تھوڑے ہی فاصلے پر
1976ء کا ایک سٹا سٹا کلینڈر لگا ہوا ہے اور اگر
ہو سکے تو خالق پر چند پریم بھی جڑے ہوئے دکھائی
جاسکتے ہیں، پھر Camera Hain کر کے
ہائیں جانب کی دیوار پر آتے ہیں جہاں کریم بخش
Camera کی جانب پشت کے کھڑا ہوں میں
سنگھی کرتے ہوئے دیوار میں لگے ہوئے آئینے
میں دیکھ رہا ہے اسی دوران کریم بخش کی بیوی
Inter ہو کر میر پر سے قائل اٹھاتی ہے۔ کریم بخش

